

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 5

93. ÅRGANG

14. MARS

1 9 8 1

HJELP OSS!

Katolikker fra El Salvador i Norge

Pavens fastebudskap

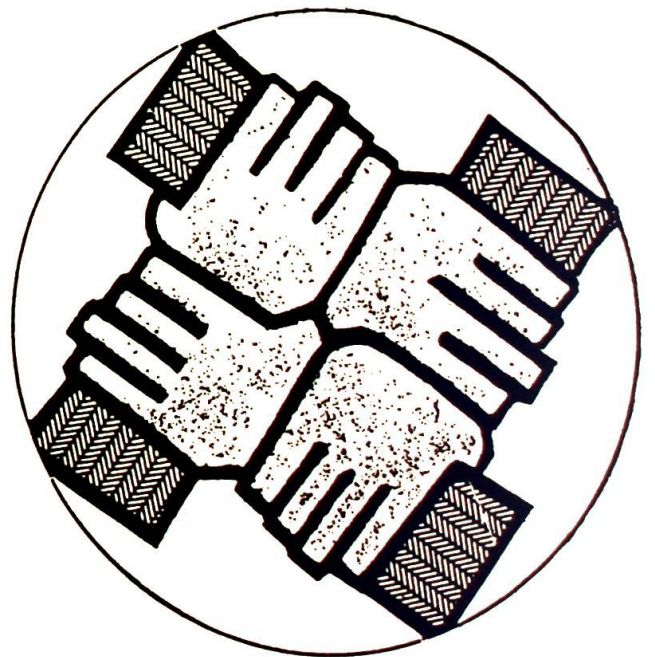
Japanske martyrer

Vann gir liv

nordisk fasteaksjon

Den hellige Elisabeth

St. Hallvardguttene

Katolikker fra El Salvador:

Latinamerika er i brennpunktet, — har vært det lenge. Enhver vet at mange av de politiske regimer som hersker i landene i Latinamerika er mildest talt frynset i kanten, ikke bare politisk, men i aller høyeste grad også moralsk. Det er vanskelig å få ryddet opp i dette virvar av korrupsjon, undertrykkelse, tortur og mord på mennesker, som preger nesten hele dette område.

Latinamerika er i oppbrudd, meget taler for denne påstand. Hvor lite noen av oss enn liker det, så må en erkjenne at her er det fremfor noe oppgjøret mellom en forbrytersk kapitalisme og de menneskelige verdier som pågår. Og vanskelighetene består i å få en liten gruppe mennesker til å innse at den tid må være forbi i verdenshistorien da det lar seg gjøre å beherske hele befolkninger ved å behandle dem som dyr og slaver.

Den kristne kirke i området har i århundrer vært med på å bygge hele det politiske mønster opp slik vi kjenner det i dag i Latinamerika, og man skal ikke bevege seg langt innenfor kirkelige kretser i Latinamerika før man støter på tanker og forestillinger som absolutt hører fortiden til både politisk og religiøst.

Det rare og ikke minst det interessante er imidlertid at det mere og mere går opp for folk innenfor Den katolske kirke i Latinamerika at den tid må være forbi da kirken støtter autoritære fascistiske regimer som gir seg til kjenne gjennom voldelig fremferd og umenneskeliggjøring av borgere som klart ser de herskendes feiltagelser på det politiske som på det moralske plan.

En av de steder som står direkte i brennpunktet for tiden er El Salvador. Mord, terror, vilkårlig arrestasjon og hele spekteret som man kjenner fra steder og perioder i verdenshistorien som intet menneske med respekt for

seg selv ønsker skulle kunne komme igjen. Det er dagligliv i El Salvador.

Frigjøringsbevegelser oppstår som sopp, folk sier nei til en regjering og et system som utelukkende satser på de få og ofrer de mange. Mange metoder har blitt prøvet for å endre både den økonomiske og den politiske tilstand i dette hjemsoekte land. Fredelig demonstrasjon av at det er noen som mener noe annet enn de som styrer. Offentlige valg. Intet synes å kunne endre tilstanden. Verden spør om årsaken og tør knapt gi svar, selv om man kjenner det. —

«I forrige uke landet ti militærfly med amerikanske soldater i El Salvador. Til nå har det kommet åtte hundre soldater til landet for å delta i borgerkrigen på juntaens side.» —

Det er den katolske presten Luis de Sebastian og teologistudenten Gabriel Lara fra El Salvador som sier dette. *Mette Nergård* fra *Vår Kirke* var tilstede ved en pressekonferanse som de to nylig holdt i Oslo, og St. Olav bringer her det viktigste av denne samtalen.

«Medkristne i Norge, dere må forstå oss. Vi er tvunget til væpnet kamp i El Salvador. — Vi har et eneste håp, frigjøringsbevegelsen FMLN.»

Både Lara og Luis de Sebastian er representanter for frigjøringsbevegelsen FDR, den folkedemokratiske front i El Salvador, og har vært på Norgesbesøk som et ledd i en større diplomatisk offensiv for å skaffe internasjonal støtte til frigjøringskampen.

«I forrige uke gikk to ministre av i protest mot juntaen. Det var viseplanleggingsminister Carlos Frederico Parades og Nelson Romero, direktør for statens kaffeinstitutt. — Vi har ventet denne direkte militære invasjonen fra U.S.A., men vi er forbauset over at den kom så raskt etter Reagans overtagelse», sier Gabriel Lara og Luis de Sebastian.

Og videre heter det: — «Vi i FDR har presentert et forhandlingsopplegg overfor U.S.A. for å få slutt på borgerkrigen. Vi stiller den betingelse at U.S.A. skal stoppe støtten til Juntaen. Svaret fra U.S.A. har vært økt opptrapping i den militære innblandingen. Grunnen til denne økte aggresjon er at vår frigjøringsbevegelse FMLN nå står så sterkt at U.S.A. vil endre styrkeforholdet til fordel for seg selv og Juntaen før de går til forhandlingsbordet», mener de to representanter for frigjøringsbevegelsen. —

«10. januar begynte FMLN en militær offensiv som svar på U.S.A.'s innblanding. Parallelt med denne går en diplomatisk offensiv i landet. Hensikten bak disse aksjonene er å skape en internasjonal front mot U.S.A.-intervensjonen og å forklare regjeringer, parlamenter og partier i utlandet hva som er opposisjonens politiske mål i El Salvador.»

Men hvem er så med i den demokratiske folkefronten? —

«Innenfor FDR jobber sosialdemokrater, kristelige demokrater og marxist-leninister side om side. Frente Democratico kan ikke ta militære beslutninger, men arbeider selvstendig innenfor FMLN. Og de politiske målsetninger er de samme for begge organisasjonene. Mange av oss er egentlig reformister.» —

«Men når folk lider så mye som våre landsmenn, da må vi ha lov til å gjøre opprør! Vi kristne har alltid villet holde oss til fredelige midler. Men prester, nonner, kirkeledere og kristne drepes hele tiden i El Salvador. Mitt hjem er blitt bombet tre ganger, siste gang midt på natten», sier de Sebastian. «For oss gjelder kampen liv og død. I 1980 ble 900 sivile drept.» —

«Dere i Norge kjenner til mordet på biskop Romero. Tror dere at et katolsk folk ville drepe sin biskop? Ingen er i tvil om, hvem som sto bak drapet. Men — vi ønsker å få et bruk-

HJELP OSS!

I vår situasjon er støtte viljen til å ofre livet.

bart forhold til U.S.A. De Forente Staters økonomiske interesser i El Salvador er ikke store.

«I El Salvador eier en jordeierklasse på 2 % av landets befolkning 60% av all jord, og det forpakningssystemet de har innført er et av de mest urettferdige i hele Latinamerika.»

«Vi vil kjempe imot ethvert totalitært regime og for uavhengighet og nasjonal verdighet», understreker de Sebastian. — Vi er ikke interessert i å forandre stormaktsbalansen. FDR vil innføre et pluralistisk og demokratisk samfunnssystem når vi kommer til makten.

Kristne kommer til å spille en viktig rolle her». På spørsmålet om de revolusjonære vil innføre frie valg etter maktovertagelsen, svarer de to representanter for motstandsbevegelsen: —

«Ikke i første omgang. Når analfabetismen er bekjempet til en viss grad og når folk har fått så pass bra leve-

vilkår at de kan stemme uten å motta bestikkelser, da kan vi tenke på valg.»

Arbeider dere hen mot et sosialistisk samfunn?

«Ikke nødvendigvis. Vi vil ha en form for blandingsøkonomi der staten spiller en viktig rolle. Vi vil nasjonalisere helsevesenet og utdanningssystemet, men vi vil også ha plass til private initiativ i næringslivet», svarer de to katolske representanter for de salvadorianske opprørere. —

«Vi tenker oss en løsning som minner om det politiske system i Zimbabwe, og så vil vi sikre religionsfrihet», tilføyer de. «Nå blir de som er kristne hardt forfulgt.»

«Til dere kristne i Norge vil jeg si: Skjær gjennom løgnpropaganda fra U.S.A. Dere må tro oss. Det er vi som kjemper for sannheten. Dere har blitt svært indignert over Sovjets invasjon i Afghanistan — og med rette. Vi ber dere være åpne, se uretten i El

(Forts. side 15.)

DE OPPOSISJONELLE SKAL IKKE HA MUNNKURV PÅ

Erkebiskop krever undersøkelse av sensuren i El Salvador

(KNA) Den apostoliske administrator i San Salvador, erkebiskop Arturo Rivera y Damas, har i et hyrdebrev oppfordret den regjerende junta til ikke å sette munnkurv på «avvikende meninger og stemmer». Disse er nødvendige og er en målestokk for «den sunde pluralisme, som i virkeligheten eksisterer i dette landet!»..

.. Biskopen pekte på de negative virkninger av juntaens sensur og oppfordret regjeringen til å gå deres sensurtiltak etter i sømmene. Ennvidere forlangte Rivera y Damas opplysning om den forsvunne sekretær for den biskopelige kommisjon for rettferd og fred og om to journalister som etter en politiaksjon mot et uavhengig presseagentur er sporløst forsvunnet.

Dessuten ble også enkeltheter vedrørende sikkerhetspolitiets tiltak mot en av jesuittenes læreanstalter i San Salvador ført frem i lyset.

Omkring tyve uniformerte menn bevæpnet med maskinpistoler hadde trent seg inn i en av universitetsbygningene og hadde anholdt og bortkjørt universitetsledelsen som satt samlet i et møte. Blandt de 18 tilbakeholdte er også universitetets rektor, dikteren og forfatteren Jose Napoleon Rodriguea Ruiz, og universitetets generalsekretær Richardo Calderon.

Ifølge en talsmann for militærjuntaen er de blitt forelagt anklager om overtredelse av beleiringstilstandsbestemmelsene.

Ifølge San Salvadors erkebiskopelige rettshjelp har alene i januar i år minst 2644 personer blitt drept. I virkeligheten, understreket rettshjelpen, lå det virkelige antall av ofre sannsynligvis betydelig høyere.

Japanske martyrer saligkåres

For første gang i historien har paven saligkåret martyrer mens han har vært på reise. Foranledningen er pave Johannes Paul II's niende utenlandsreise og de pågjeldende er 16 menn og kvinner som led martyrdøden i Japan mellom 1633 og 1637.

—Kirchenzeitung für das Bistum Köln redegjør gjennom en helsides artikkel den 13. februar for denne hendelse og forteller bl. a. at begivenheten fant sted i Manila, hvor alle misjonsfremstøt mot Japan for 350 år siden gikk ut fra. — Bladet beretter videre at de seksten personer, som nå har blitt erklært salige, alle har hatt tilknytning til dominikanerordenen. De kom opprinnelig fra fem forskjellige land: Japan (9), Spania (4), Italia (1) og fra Filippinene (1).

Legkateketen Lorenzo Ruiz er den første filippinske martyr i kirken som er blitt saligkåret. Han var sønn av en kinesisk far og en filippinsk mor, og ble født i året 1600 i nærheten av Manila. Han følte seg tiltrukket av dominikanernes spiritualitet og ble medlem av et dominikansk rosenskransbroderskap. De første dominikanere var i 1587 kommet til Filippinene og i 1602 reiste de første dominikanermisjonærer til Japan. Det varte bare få år før de blodige kristenforfølgelser som kostet mange tusen menn og kvinner livet, begynte på de japanske øyer.

Ruiz, som var gift og far til tre barn, var kommet til Japan i 1636 for sammen med likesinnede å forkynne det kristne Evangelium. Han hørte til en ekspedisjon av frivillige som var blitt organisert i Manila av pater Antonio Gonzales. De ble imidlertid alle sammen etter deres ankomst til Japan arrestert og de døde i september 1637 i Nagasaki etter grusom tortur.

Den spanske pater Antonio Gonzales var kommet til Manila i 1631, hvor han inntil avreisen til Japan virket som lærer og rektor ved St. Thomaskollegiet i Manila. Her underviste også den franske prest Guillaume Cour-

tet, som senere ble medlem av japanekspedisjonen.

Videre var også den spanske dominikaner Miguel de Aozaraza og japaneren Vincenzo de la Cruz og Lazaro de Kyoto. Vincenzo kom fra en kristen familie, og han ble i 1614 fordrevet fra sitt fedreland på grunn av sin tro. I Manila ble han presteviet og pegynte sitt apostolat blant eks-japanere på Filippinene, inntil han dro med P. Gonzalea. Under de forferdelige forhold i Nagasaki forrådte han først sin kristne tro, men tilbakekalte det sammen med sin synd og besteg sammen med de andre skafottet.

Lazarus var opprinnelig deportert sammen med andre til Filippinene på grunn av spedalskhet. I 1636 sluttet han seg til Gonzaleagruppen som tolk. Da han liksom Vincenzo ikke klarte den voldsomme tortur i Nagasaki fornektet også han sin tro, men tilbakekalte sin tilståelse og døde som martyr.

DEN FORFERDELIGE TORTUR

Gruppen som i månedene august til oktober 1633 led martyrdøden besto av seks medlemmer. Til den hørte nemlig pater Domingo Ibanez de Erquicia, provinsialforstander for Rosenskrans-selskapet. Han var professor ved St. Thomaskollegiet i Manila og var også misjonær forskjellige steder rundt om på Filippinene før han i 1623 dro til Japan for å preke kristendommen i all hemmelighet. Han ble snart oppdaget, arrestert og henrettet. —

Sammen med ham døde japaneren Francisco Shoyemon, som var blitt opptatt i dominikanerordenen under fangenskapet. På samme tid ble den japanske katolske prest Jacobus de la Santa Maria arrestert, torturert og drept: «Fordi han var ordensmann og hadde utbredt Evangeliet.» — Han var i 1614 blitt utvist fra Japan på grunn av kateketisk virksomhet, hvoretter han arbeidet og forkynnte på Formosa inntil han i 1632 vendte hjem

for å hjelpe sine landsmenn. Sammen med P. Jacobus led også hans ledsager, den japanske kateket Michael Kurobioye, martyrdøden.

Under tortur led også i Osaka den spanske dominikaner-legbroder Lucas de Espirito Santo og hans japanske medbroder Mattæus Kihioye en voldsom død. Pater Lucas hadde arbeidet under meget store vanskeligheter som misjonær i ti år, før han ble arrestert. Før den tid hadde også han undervist ved Thomaskollegiet i Manila. Myn-dighetene hadde tilbudt hans medarbeider br. Mattæus penger for å fornekte sin tro, men han sto i mot og døde under den forferdeligste tortur.

Bladet beretter videre at til dem som led martyrdøden i 1634 og som paven nå har saligkåret, hører også de to japanske kvinner Magdalena og Marina, som begge var kristne. Begge var dominikanertertiærer. De motsto med stor standhaftighet etter deres arrestasjon de grove ydmykelser og den pinefulle tortur. De andre to trosvitner som høsten 1634 ble dømt til døden er den italienske geistlige Giordano Ansalone og den japanske prest Thomas del Hyacinte. Pater Thomas arbeidet blant de fattige og syke på Filippinene før han i 1632 dro til Japan. Pater Thomas var i 1614 emigrert til Filippinene på grunn av kristenforfølgelsene og fortsatte der sine studier ved Thomaskollegiet i Manila. Deretter var han misjonær på Formosa, men vendte i forfølgelsestiden tilbake til sitt eget land, hvor han ennå i fem år hadde leilighet til å bistå sine landsmenn.

Ansgar

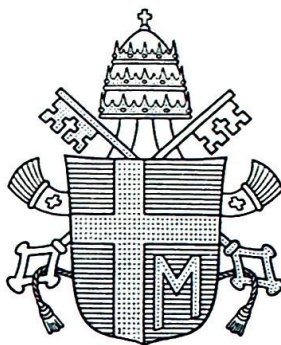
NICARAGUAS BISKOPER MOT STATENS OVERTAGELSE AV KATOLSKE SKOLER

De nicaraguanske biskoper har tidlig i februar sendt en uttalelse til landets myndigheter, der de protesterer mot den planlagte statsovertagelse av de kirkelige skoler, fremholdt biskopene i skrevet.

FASTEBUDSKAP 1981

fra

Pave Johannes Paul II

Kjære brødre og søstre.

Fasten er en sannhetens tid.

Kristne mennesker, kalt av Kirken til bønn, bot, faste og offer, stiller seg foran Gud og er rede til å se seg selv som de er. De gjenoppdager seg selv.

«Kom ihu, menneske, at du er støv og at du skal vende tilbake til støv.» (1). Kom ihu, menneske, at du er kalt til andre ting enn disse verdslige og materielle goder som lett kan avlede din oppmerksomhet fra det som er vesentlig. Kom ihu, menneske, ditt første kall: Du kommer fra Gud, og du vender tilbake til Gud ved å gå mot oppstandelsen som er den veien som er merket opp av Kristus. «Den som ikke bærer sitt kors og følger etter meg, han kan ikke være min disippel.» (2).

Fasten er den dype sannhetens tid, som bringer omvendelse, gir nytt håp og bringer fred og optimisme ved å sette alt tilbake på sin rette plass.

Fasten er en tid som får oss til å tenke på forholdet til Vår Far. Den gjenoppretter den orden som skulle råde mellom brødre og søstre. Fasten er en tid som får oss til å føle et felles ansvar for hverandre. Den løser oss fra vår selvishet, smålighet, tarvelighet og stolthet. Den er en tid som opplyser oss og får oss til å forstå bedre at også vi må tjene slik som Kristus gjorde.

«Et nytt bud gir jeg dere, at dere skal elske hverandre.» (3). «Og hvem er min neste?» (4).

Fasten er en sannhetens tid som får oss til å stanse opp i likhet med den gode samaritan. Vi gjenkjenner våre brødre og søstre og stiller vår tid og våre midler til deres tjeneste, slik at vi daglig deler våre goder med dem. Den gode samaritan er Kirken! Den gode samaritan er hver mann og kvinne! Det er et kall, en plikt! Den gode samaritan lever nestekjærlighet.

Apostelen Paulus sier: «Vi er Kristi sendebud.» (5). Det er her vårt ansvar ligger. Vi er sendt til andre mennesker, til våre brødre og søstre. La oss svare med generøsitet og den tillit som Kristus viser oss.

Ja, fasten er en sannhetens tid. La oss ransake oss selv, alvorlig, ærlig og enkelt. Våre brødre og søstre er blant de fattige, de syke, de forstøtte, de gamle. Hva slags kjærlighet har vi? Hva slags sannhet?

I anledning av fasten vil det bli appellert til deres sannhet, til den kjærlighet som er beviset på deres sannhet. Det vil bli gjort i alle bispedømmer og alle kirker.

Så åpne deres sinn og se dere rundt, åpne deres hjerter og forstå og vis medfølelse, åpne deres hender og gi hjelp. Som dere vet, behovene er enorme. Derfor ber jeg dere inntrengende at dere gir med generøsitet. Jeg lover dere min forbønn og sender dere min apostoliske velsignelse.

Pave Johannes Paul II

VANN GIR LIV

Nordisk Fasteaksjon 1981

Det er vanskelig for oss nordmenn å forstå hva det vil si å mangle vann. Vi fråtser i vann til daglig. Vi kan når som helst drikke oss utørste på vann, vi kan bruke så meget vann vi vil til å vaske oss i, til å bade i, til å svømme i. Det finnes ingen begrensning for vårt vannbruk. For oss er det vanskelig å forestille oss hva det vil si å måtte rasjonere på det vannet man skal drikke eller koke maten i, eller at en må ut og vaske seg i en sølete vannpytt, eller at en må gå i timesvis for å hente en bøtte med vann som skal vare en dag eller to.

Vi har områder i verden som lider av en konstant tørke. Et av de verste områdene er det såkalte Sahel-området som går på tvers av det afrikanske kontinent og inneslutter en 4-5 land hvorav Øvre Volta er ett av dem.

Øvre Volta regnes også for et av verdens fem fattigste land. Landet har en meget spredt befolkning og det er typisk for Øvre Volta at regnet er svært ulikt fordelt på de enkelte områdene. I et område kan det i et år falle ganske mye regn mens et område bare 15 km unna kan lide av den verste tørke og ikke få en dråpe.

Vi i Nordisk Fasteaksjon er blitt bedt om å grave 10 brønner, en brønn for hver av 10 små landsbyer, landsbyer med mellom 1000 og 2000 innbyggere. Disse brønnene vil komme på US\$ 30.500.— eller godt og vel 183.000.— norske kroner.

En skikkelig brønn i en landsby betyr uhyre meget. Ikke bare kan man få tilstrekkelig vann til å drikke og til matlagning, men man får også en del vann til åkrene, slik at man kan sikre en viss innhøstning hvert år. Dernest vil man spare kvinnene for den tunge byrden å måtte gå i timesvis for å hente en bøtte vann. Har man en brønn i nærheten, kan kvinnene benytte sin tid meget bedre til

«Jeg tørster», sa han.

å stelle sitt hjem eller foreta annet produktivt arbeide. En skikkelig brønn vil i det hele tatt forandre mye til det bedre i disse landsbyene.

Ikke minst vil det hjelpe på helse-tilstanden. Dette at man ikke har tilstrekkelig vann eller forurenset vann til mat og til vask forårsaker ofte at særlig barn blir angrepet av tropiske sykdommer, ikke minst hudsykdommer.

Caritas Norge har for øyeblikket et prosjekt gående i samarbeid med NORAD og Catholic Relief Services, hvor vi i Nord-India bygger flere tusen brønner. Disse brønnene er noe mindre enn de vi skal bygge i Øvre Volta, men de er tilstrekkelige for en familie til vannforbruk i husholdningen, også tilstrekkelige til å vanne åkrene med. Slik vil flere tusen familier i Nord-India få sin brønn og dermed få sitt liv endret til det bedre. Dette prosjektet kommer på over 1 million kr., men det er penger som er vel anvendt og hvor hver krone betyr forbedret helse for mange mennesker.

VI BYGGER HUS I SRI LANKA

Et annet prosjekt som også skal finansieres av årets fasteaksjon er et hus-prosjekt i Sri Lanka. Dette landet ble for et par år siden hjemsøkt av en voldsom sykklon som forårsaket uhyggelige skader, særlig på hus og åkre.

I et par år har Caritas Sri Lanka bidratt adskillig til å få gjenoppbygget alle de ødelagte hjemmene. Også den Nordiske Bispekonferanse er blitt bedt om å delta i dette for Sri Lanka så viktige gjenoppbyggingsarbeidet.

Gode og fornuftige boliger er jo en absolutt forutsetning for et lands videre utvikling. Biskopene har derfor gått inn for å være med på denne gjenoppbyggingen og har godtatt et prosjekt på 120 boliger som kommer på ca. kr. 4.000,— pr. stk.

Etter våre forhold er det ikke særlig meget man får i husveien for 4.000,— kroner. Der nede får man bygd seg en passelig bolig som svarer til deres tradisjonelle behov. Hele pro-

(Forts. side 12)

Den hellige Elisabeth av Thüringen

Den aristoteliske streben etter det fullkomne går som en rød tråd gjennom alt liv i middelalderen. De store kloster-reformer, opprettelsen av tiggermunkenes brødrekløstre, kampen for den rene tro og den hellige kirke i Østerland, de store valfarter og åndelige vekkelser i det tolvte-trettende århundre i Norden, alle er de tegn på denne streben etter idealet.

Allerede Den hellige Benedikt fra Nursia hadde i sin munkeregul innført muligheter for at ikke-munker kunne søke opptagelse i klostrene. Han taler om oblater. Folk som har gitt seg hen til klosteret på en eller annen måte. Ofte var det barn som allerede fra ganske tidlig alder på den måte ble forsørget for resten av livet, selv om dette ikke nettopp var hensikten med oblatene ifølge benediktiner-regelen.

Denne oblat-passus hos Benedikt ble imidlertid en slags grunnstein til det vi i senere tid forstår ved tertiarbevegelser. Egentlig må man vel gå til Den hellige Frans med hans store kjærlighet til Gud og medmennesker for riktig å forstå bakgrunnen for opprettelsen av «Den tredje orden».

Franciskus ønsket at så mange mennesker som det var mulig, menn og kvinner, skulle få del i alle de goder som var å finne i Guds rike. For ham var Guds rike ikke bare noe svevende abstrakt, som man kunne vente seg engang etter å ha endt dette jordeliv, men det var i høy grad en konkret sak som man kunne få del i her på jorden, om man var villig til å ofre en god del av seg selv for å tjene nesten.

Det å få del i Guds rike var belønningen for den menneskelige streben etter det fullkomne, (og det vil på mange måter si for Frans og hans venner å kaste alt det fra seg som sto mennesker imellom). Du må være fattig for å kunne være fri! — Og det

Fyrstinne Elisabeth hefter korset på sin husbands skulder for han drar på korstog.

var forutsetningen for at mennesker kunne arbeide i Guds rike. På det grunnlag var det han skapte sitt brodersamfunn og på det frihetens grunnlag var det tusener som fulgte ham.

Kirkens regler krevde imidlertid, og det hadde Frans absolutt ikke tenkt seg i begynnelsen, at det skulle skapes faste rammer om en slik bevegelse. Dette ville jo på mange måter være en begrensning av den frihet som han nettopp gikk og prekte for sine medmennesker.

Derfor stiftet han Tredje orden som en fri legmannsbevegelse som alle som følte seg tiltrukket av frihetsidealet i fransiskansk ånd kunne slutte seg til. Det ble ikke mindre enn en all-europeisk folkevekkelse. I tusenvis sluttet man seg til gråbrødrenes orden. Her kunne alle være med, i spissen gikk fyrster og konger. Man så idealet i å kaste bort det som skilte den enkelte fra medmennesket. Derfor var det ikke alene storfolk som ble tertiarer, ganske alminnelige mennesker, borge-

re og bønder så her at alle mennesker hadde noe å si hverandre og at den enkelte gjennom sitt liv ble frigjort gjennom det å kjenne ansvar for sin neste. — Dette er tertiarenes program også den dag i dag og mange er det i disse mange hundre år som har erfart verdien i den fransiskanske frihetsstreben.

Den hellige Frans levde i middelalderen og på bakgrunn av den tid skal opprettelsen av Tredje orden ses. Kampen for det fullkomne! Det var forkynnelse. Det var forkynnelsen av den seirende og lidende Kristus. Den seirende Kristus var født og levde i den ytterste armod. Det gjorde store deler av Europas befolkning også.

Man erkjente dette, samtidig som man på den annen side også så at langt de fleste av de som levde i armod på en eller annen måte var beskyttet, ikke minst på grunn av at de levde i armod. De fattige var på en måte en idealisert klasse, selv om det å være fattig til enhver tid vil være ensbetydende med ikke å være akseptert.

Det er mange måter å være fattig på, en av dem er for eksempel å være syk i et samfunn som ikke har midler eller evner til å etablere et borgerlig helsevesen. Og nettopp her på dette meget samfunnsviktige område har tertiarene, og ikke alene de fransiskanske, betydd svært meget opp gjennom seklene.

Legender og eventyr spilte en stor rolle i middelalderen. De var alle et avbleket bilde på de store hendelser: Ridderne som under påvirkning av den hellige Bernhards vekkelsesrop sadlet sine hester og dro på korstog uten forsåvidt å tenke nærmere over de rent moralske aspekter. Munkene samlet barna om samme tema, det var de gode gjerningers tid, og det å lide for Kristi skyld, det var idealet.

Når man derfor leser om den nitteårige fyrstinne på Wartburg som med tårer og utslått hår tar avskjed med sin mann, slår det en straks at her befinner man seg i legendenes verden. Fyrsten på Wartburg drar i ledning mot de vantro tyrkere og for å være med på å befri Jerusalem, den hellige stad. — Naturligvis har det legendens preg, men man tenkte i de baner. For middelaldermennesket var dette virkeligheten og en virkelighet som flest mulig burde strebe etter.

Fyrstinnen på Wartburg het Elisabeth. Som femtenårig brud var hun blitt hentet til Wartburg i Thüringen fra sitt hjemland Ungarn. Det ble et lykkelig ekteskap. Men idealet kalte Elisabeth var ivrig med i fransiskarnes tredje orden og understøttet de fattige brødre alt det hun kunne. — Mannen var grepet av korstogsbevegelsen og var knapt kommet utenfor Europa før han ble drept.

At den unge slottsfrue var på vandringsrand da hun fikk beskjed om mannens voldelige død er forståelig. Å bli enke som nittenårig på den tid var så sin sak, selv om man sikkert kan medgi at en frue av Elisabeths rang nok neppe var så helt ille stillet.

Det var kanskje det som var så ille, for legenden beretter om at mannens slektninger var svært så fiendtlig innstilt overfor den unge borgfrue, for det var kjent at hun ikke ville være med på å rane og plyndre de fattige, som de hadde for vane rundt om på festegårdene for å kunne leve standsmessig. Derfor valgte Elisabeth heller familiens forbannelser og flyktet simpelthen fra Wartburg i det hun gikk og sto i, så det har nok gått hardere for seg enn man vanligvis antar.

Det er selvfølgelig tale om legende, men bak sløret av denne legende aner man både idealene og virkeligheten. Den unge slottsfrue var tertiar, og i

lyset av den Hellige Frans' virke noen år i forveien, så hun de forbrytelser som familien begikk.

Virkeligheten er vel den at det har kommet til skjeneri om hvem som nå skulle ta over som familie-overhode og således skulle stå for familiens videre økonomiske politikk. — Resultatet ble så at denne unge kvinne, uerfaren som hun var, med gråt blir kastet ut som hun gikk og sto.

Fra dette øyeblikk blir både legenden og virkeligheten historisk og sosialt brukbar. For den unge frue ser nettopp i all fornedrelsen sin egen misjon og sin plass blant mennesker. —

Den første natt overnatter hun i en stall. Og hun forstår nå fullt ut hva og hvordan den fattige Franciskus mente. I den mørke stall og de uhumskede omgivelser ser hun nettopp menneskets situasjon: de tomme krybber, men fremfor alt den forferdelige ensomhet som hun opplever i denne mørke og uvelkomne verden, hvor hun befinner seg.

Men hun opplever en annen ting. Hun opplever at hun lever, og hun oppdager at hun lever som menneske og har felles trekk med alle mennesker som lever ute i verden utenfor stallen.

Derfor blir det første hun gjør da dagen gryr å oppsøke mindrebødrenes kloster hvor hun ivrig i Franciskus' ånd oppfordrer dem til å samles i oratoriet og syngte Te Deum!

På samme måte som Frans var hele hennes holdning revolusjonær. Det var en stille protest mot livet i og omkring Wartburg. Hun forsto den menneskelige solidaritet som lå i livet til Franciskus, og allerede da hun var frue på borgen hadde hun innført at hennes terner ikke måtte si frue til henne. Hun ville ikke være hersker, men likestillet med de som arbeidet på borgen. Legendene forteller at da mannen var dratt på korstog brøt det ut hungersnød på godset og i omegnen, hun dro derfor omsorg for at alle beredskapslagre ble utnyttet til fordel for de nødlidende, og hun solgte sine smykker og juveler for å skaffe penger til å pleie de syke. Hver dag gikk

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

hun ut i bygdene for å se til de som hadde det verst.

Hun var klar over en ting. Hun ville ikke tilbake til borgeren. Hennes liv måtte beredes så det kunne tjene mennesker. Det måtte derfor komme et tidspunkt hvor det skulle skiftes med mannens familie og den sak ordnet hennes skriftefader på en slik måte at hun ble i stand til å bygge et hospital. Det var i seg selv en ganske ekstraordinær handling for en kvinne i middelalderens Sentraleuropa. Hospitaler var ikke ukjente. Det var bare ikke noe som mennesker utenfor kirken som institusjon hadde med å gjøre. Selve sykepleien og medisinalvesenet var stort sett betrodde de kirkelige myndigheter, men sto mange steder etter forholdene på et ganske høyt medisinsk nivå. Det kan endog medgis at kvinnelige leger i ordets beste forstand heller ikke var en helt ukjent faktor på den tid, selv om det nok må sies at de var sjeldne.

Den hellige Franciskus fra Assisi hadde frem for alt preket Evangeliet om å kunne se den lidende Kristus i sine medmennesker. Elisabeth av Thüringen gjorde dette Evangelium til sitt livs mål. Samtidige kilder beretter om hvorledes hun med ildhu henga seg til fattigdommen og medfølelsen med de syke. Hun var en middelalderens Florence Nightingale! — Den samme sterke ånd utstrålte fra hennes person og omgav alt hva hun rørte ved med en himmelsk atmosfære.

Hun var også visjonær, og en gang så hun Kristus i et syn. Han talte til henne og sa: «Hvis du vil være sammen med meg, vil jeg være med deg!»

Elisabeth av Thüringen hadde funnet lykken i livet, gjennom kjærligheten til ektefellen og i kjærligheten til Gud og medmennesket. Hun opplevde det på den måte at hun snakket med Gud i bønner. Det han sa til henne fulgte hun til punkt og prikke til gavn og glede for de mennesker hun kom i berøring med.

Å være sosial reformator har til alle tider vært et ubønnhørlig slit. Man kan ofte undre seg over at middelaldermennesker som døde i helligets ry nesten aldri ble svært gamle.

SPANSK BISKOP KREVER TILLATELSE TIL TO EKTESKAPSTYPER

Kirkelig inngåtte ekteskaper skal ikke kunne oppløses

(KNA) Tillatelse til to slags ekteskaper, det ene oppløselig, det andre ikke, er et forslag som den spanske erkebiskop av Zaragosa i et intervju med Madrid-avisen «Ya» har kommet frem med. Avisen står det spanske episkopat nær. Tillatelse til to ekteskaper er en demokratisk løsning, hevder biskopen.

De spanske biskoper holder på at de kirkelig inngåtte ekteskaper ikke skal kunne oppløses av sivile myndigheter. Videre vender biskopene seg mot oppløsningen av forståelsen mellom stat og kirke og avskaffelsen av kirkerettsbestemmelsene i sivilretten, som på et eller annet tidspunkt må forutses. På grunn av den spanske lovgivningsendring er oppsikten med barn fra oppløste ekteskap ikke mere henlagt til de kirkelige retts-tribunaler, men utelukkende til de statslige justisorganer.

Tar man selve den helsemessige og hygieniske situasjon i betraktning og føyer til at på den tid gjaldt det alt eller intet, forstår man kanskje dette.

Å strebe etter det fullkomne var idealet, og det alene var et slit både åndelig og menneskelig. Elisabeth av Thüringen døde da også som 24-årig i november 1231. At hun hadde betydning på den tid kommer ingen utenom. Hun ble da også allerede helgenkåret i 1236.

Meget av det man hører fra middelalderen står i legendens skjær, men der finnes ingen legender uten at det først har vært en virkelighet. Man har derfor sikkert lov til å si at Elisabeth av Thüringen har vært en person som har formådd å markere seg på en ganske særlig måte på den tid hun levet, folk har snakket om henne. Man har pekt på den innflytelse som fransiskanere hadde på hele hennes liv, og man har forstått at det gjennom denne adelsdame skjedde noe som ikke hørte med til dette jordelivs ufullkommenheter.

Det er i 1981 750 år siden Den hellige Elisabeth døde. Norske katolikker blir minnet om hennes virke gjennom hennes etterfølgere rundt om i landet som medlemmer av St. Elisabeth-søstrenes kongregasjon.

Sv. Aage Rasmussen

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyrsforretning

TORNØEGARDEN - BERGEN

HONDURANSK ERKEBISKOP VIL STRUKTURENDRINGER

— Hvis våre folk ikke skal kveles av vold, må grundige strukturendringer til i Mellom-Amerika. Det sa Tegucigalpas erkebiskop Hector Enrique Sentos Hernandez nylig, etter et møte for mellom-amerikanske biskoper i Panama. De mellomamerikanske biskopene hadde på møtet særlig behandlet de sosiale forhold i de forskjellige land, og var ifølge den honduranske erkebiskop blitt enige om at samfunnsendringer var påkrevet. Kløften mellom fattig og rik øker stadig, og til krisen bidrar særlig den urettferdige fordeling av jordeiendommer, analfabetismen, narkotikahandelen, prostitusjonen og den ukontrollerbare profittørst hos de ledende forretningsfolk, fremholdt biskopen...

Trossamfunn i USA til Reagan:

«STOPP STØTTEN TIL TERROR-BØLGEN!»

Washington (KIPA/NØP): Representanter for protestantiske, katolske og ortodokse kirker og for det jødiske trossamfunn i USA har i et brev henvendt seg til den nye presidenten Ronald Reagan. I brevet ber de ham ta stilling til den «terror-bølge» som hersker i visse land som blir støttet av den amerikanske regjering. Brevets underskrivere frykter at de landene som har en militær-regjering vil betrakte Reagans nylige overtakelse av presidentembedet som et tegn på at det nå er grønt lys for undertrykkelse av enhver form for motstand. Konkret peker underskriverne på situasjonen i land som El Salvador og Sør-Korea.

St. Hallvardguttene i St. Peterskirken

Det kjente norske guttekor *St. Hallvardguttene* reiste for en tid siden til Roma hvor det bl. a. sang ved høymessen i St. Peterskirken. Koret, hvis leder er Øystein Vogt, var i samarbeid med Vogt's tidligere lærer, prelat dr. Haberl, innbudt til å gi konserter forskjellige steder i Roma såvel som i Assisi og Perugia.

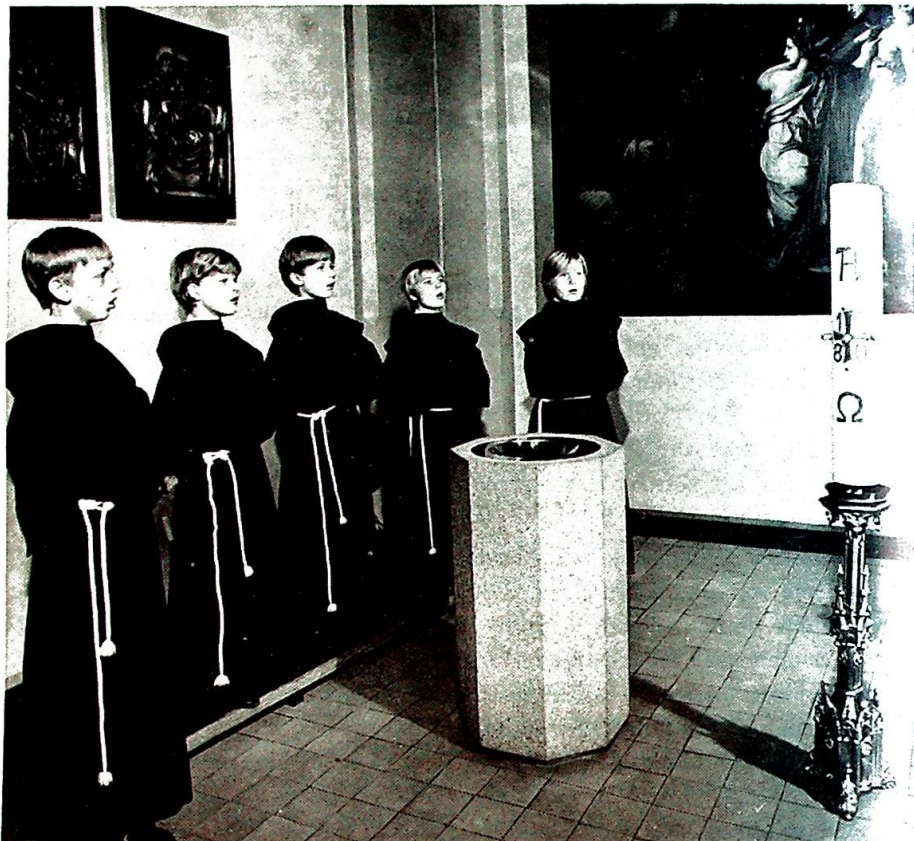
Koret var utstyrt med fullmakter fra biskop Gran i Oslo og har blitt oppfordret til å synge ved den offentlige audiens hos Paven. Dette er i seg selv en ganske uvanlig foreteelse. Ved de offentlige audienser kommer folk fra alle verdenshjørner og ofte fordriver de tiden inntil paven kommer frem på podiet med å synge. *St. Hallvardguttene* har imidlertid blitt direkte oppfordret til å gi konsert under selve audiensen og koret ble plassert på de første rekker. Paven kom da også frem og hilste på medlemmer av koret, dirigenten Øystein Vogt og organist Håkon Omeyer Sørli, som akkompagnerte koret.

Etter audiensen gikk det norske koret gjennom Vatikanets haver til Radio Vaticana hvor en del av programmet ble tatt opp til utsending senere.

Foruten å synge ved høymessen i Peterskirken den 1. mars gir *St. Hallvardguttene* konsert i Collegio del Anima og den amerikanske episkopale kirke St. Paul within the Walls i Via Nazionale.

Koret reiser deretter til Assisi, hvor de synger i Basilica di San Francesco, og fortsetter deretter til Perugia.

Programmet omfatter selvsagt kirkelige verker fra fortid til nåtid. Det kan nevnes at det står en Maria-Messe av Gregor Aischinger (1600-tallet) på programmet. Ennvidere er det verker av Palestrina, Mendelsohn, Egil Hovland, Grieg og Nystedt.

Videre *Agnus Dei* av Martin med alt-solist, og en del ren gregoriansk musikk, verker av Cesar Franck og sist men ikke minst Bach's *Magnificat*.

Organist Håkon Omeyer Sørli, som spilte ved høymessene i Peterskirken og på orgelet i audiensaulen under paveaudiensen, hadde forøvrig egne avdelinger under turneen, idet han spilte verker av bl. a. Ludvig Nielsen og Hovland.

St. Hallvardguttene ble stiftet av Øystein Vogt og var opprinnelig tenkt som et katolsk kor som i første rekke skulle være konsentrert omkring St. Hallvard Kirke i Oslo, hvor Vogt er organist. Det har imidlertid utviklet seg slik at det i dag bare er to katolske medlemmer foruten dirigenten

selv, og koret har mere karakter av et direkte konsert-chor av høy klasse enn et kirkekor. *St. Hallvardguttene* er da også kjent utover hele Norges land fra konserter, turneer, radio- og gramfonopptak, og det sier litt om det norske korets kvalitet når man nå har fått innbydelse fra Vatikanet til å synge ved Høymessen i Peterskirken.

Svend Aage Rasmussen

MALERMESTER
utfører allslags maler- og tapetserarbeider

Georg og Otto Foerster

Tlf. 21 69 06

MUSLIMER VIL BE I CORDOBA-KATEDRALEN

Generalsekretær for Spanias muslimer, Alvaro Machordom, har i et brev til Cordobas katolske biskop Antonio In-fantes-Florida bedt om at katedralen i Cordoba, som en gang var en moské, frigjorde et hjørne som bønnested for muslimer. Dette ville etter Machordoms mening styrke vennskapet mellom kristne og muslimer. Biskopen svarte at tiden ikke er moden for et slikt prosjekt, som neppe vil bli forstått av alle kristne. Dessuten trengte en slik tillatelse grønt lys fra Den hellige Stol, fremholdt biskopen.

NY PAVELIG ÅRBOK

Den nye pavelige årbok viser at den katolske kirke nå omfatter 2.349 bispedømmer, prelaturer og andre kirke-distrikter, og at det finnes 100 katolske bispekonferanser. De 228 ordenssamfunn for menn hadde i 1980 250.054 medlemmer; de 1.214 for kvinner hadde 772.988 medlemmer.

ITALIENSK MISJONÆR MYRDET I ANGOLA

Den 36-årige italienske kapucinermissionær Piergiorgio Cavedon ble i januar myrdet i Angola av geriljasoldater fra Angolas Nasjonale Frigjøringsfront (FNLA).

Cavedon var på vei mellom sin misjonsstasjon i Quimbele ved grensen til Zaire og hovedstaden Luanda. Ved landslandsbyen Sanza Pombo forlot han sin eskorte av regjeringssoldater, fordi han mente han var forbi FNLA-kontrollert område. Kort etter ble han drept i et bakhold.

CARITAS-LEDER ARRESTERT OG LØSLATT I EL SALVADOR

Lederen for den nasjonale avdeling av den katolske hjelpeorganisasjon Caritas ble sent i januar arrestert av sikkerhetsstyrker i El Salvador. Caritas-lederen, Carmen Gonzalez, var mistenkt for å ha støttet opprørere med ammunisjon og medikamenter. Etter inngripen fra jurister i erkebiskop Rivera y Damas' tjeneste ble hun etter noen dager løslatt.

Erkebispedømmet San Salvador forsøker nå å få løslatt to av hennes medarbeidere i Caritas.

TSJEKKISK AVIS ANKLAGER POLSKE BISKOPER FOR INNBLANDING

Det tsjekkoslaviske kommunistpartis avis «Pravda» har nylig bragt en artikkel der de anklager de polske biskoper for å forsøke å gjenopprette kirkenes makt i Polen og manipulere fagforeningene. I artikkelen innrømmes samtidig eksistensen av en «undergrunnskirke» i Tsjekkoslovakia, og det påstås at kirke-medlemmer i landet utfører anti-sosialistiske aktiviteter etter ordre fra klerikale organer i den kapitalistiske verden.

Om situasjonen i Polen skriver «Pravda» at ideologisk pluralisme der etterlyses som det første skritt mot gjeninnføring av kirkenes dominans.

Kilder i Tsjekkoslovakia hevder at myndighetene ser med stigende bekymring på tilveksten av ikke-registrerte grupper, særlig i Ostrava, en by nær den polske grense.

Erkebiskop Luigi Poggi, pavens sendemann for særlige anliggender, har nylig forhandlet med myndighetene i Tsjekkoslovakia, og har etter hva man opplyser fra Vatikanet fått myndighetenes tillatelse til å innsette biskoper i de syv bispedømmer i CSSR som har stått ubesatt i årevis.

Fra Vatikanet opplyses det også at man har gitt tillatelse til at hyrdebrev og pavelige skriv formidles gjennom de statlige nyhetsmedier. Dersom disse løfter blir holdt, betyr det en betydelig endring av regimets religionspolitikk.

Av Tsjokkaslovasias ca. 15 mill. innbyggere er 80 % katolsk døpt.

KATOLIKKER DØMT I LITAUEN

Fire litauiske katolikker er blitt dømt til opptil tre og et halvt års fengsling for å ha spredt undergrunnstidsskriftet «Kronikk over den katolske kirke i Litauen». Det dreier seg ifølge Neston College i London om de to unge kvinner Genovaitė Nevickaite og Ana Vitkauskaitė, som ble arrestert i april 1980, og de to menn Povilas Buzas og Anastazas Junilis, som ble arrestert i januar 1980.

Kvinnene ble anklaget for å ha medvilje satt i omløp løgnaktige rykter, og for å ha bakvasket det sosialistiske system. Buzas og Janulis ble dømt for å ha spredt antisovjetisk agitasjon og propaganda.

ØST-TYSK BISKOP OPPFORDRER TIL STØTTE FOR POLEN

OSLO (KIT): Biskopen i Den evangeliske kirke i Sachsen i DDR, Werner Krusche, oppfordret til hjelp til det polske folk i sin nyttårspreken i Magdeburg i år. I en tid da man merker «fordommer mot vårt nabofolk», sa biskopen at kirken klart må støtte den øst-tyske regjeringens vedtak om økonomisk og materiell støtte til Polen. Biskopen tok også til orde for at sosialistiske og kapitalistiske industriland nå må begynne å ruste ned.

Werner Krusche prekte over Hebreerbrevet 13.16: «Men glem ikke å gjøre godt og dele med hverandre, for slike offer er til Guds velbehag».

«Vi — det vil si industrilandene, kapitalistiske og sosialistiske — bruker hver dag mer enn én milliard dollar på opprustning. Dette er nok til å holde 75 millioner barn i live. Men vi lar dem dø fordi vi ikke er beredt til å stoppe rustningskappløpet og dele med hverandre», sa biskop Krusche.

Forholdet mellom kirke og stat ble sent i fjor kjøligere enn det har vært på en stund. Biskop Krusches kollega i Den evangeliske kirke i Berlin-Brandenburg, Albrecht Schönherr, ble for eksempel advart mot at kirken blander seg inn i politikken. Bakgrunnen var en felles bønneaksjon for fred i de protestantiske kirkenes i de to tyske statene og i Polen. Det er særlig den kirkelige fellesskapsfølelsen mellom de to tyske statene som irriterer øst-tyske myndigheter.

Tidligere på høsten hadde biskop Schönherr fått forsikringer fra DDR's president Willi Stoph om at kirkenes innsats for fred og avspenning ble verdsatt. I det brevet het det at DDR ville gjøre sitt beste for å bevare freden i Europa.

Stoph foreslo også at statssekretæren for kirkesaker, Klaus Gysi, skulle fortsette samtalen om dette med kirkenes. Samtalen var sent i fjor ennå ikke kommet i gang.

CHILENERE SULTESTREIKER I KIRKE

Bergen (NØP): Femten husløse chilenerne, 11 kvinner og 4 menn, fra et slumkvarter utenfor Santiago i Chile begynte den 4. februar en sultestreik i byens katedral.

De sultestreikende protesterer mot de nedverdiggende forhold som de tvinges til å leve under. Gruppen fortsetter på denne måten en aksjon som ble startet i slummen for 6 måneder siden.

Aksjonistene har nå holdt til i katedralen i over en uke uten at kirken hittil har lagt hindringer i veien for demonstrasjonen. (La Criox)

FORSIKRINGSSELSKAPET LIVSFORSIKRINGSSELSKAPET
VESTA HYGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

Galligani

Gaver, Pryd- og brukskunst
Med tre forretninger i sentrum.
Vika Terrassen — Stortingsgt. 22 — N. Slottsgt. 25

Vann gir liv . . .

(Forts. fra side 6)

sjektet kommer da på ca. kr. 480.000,-

Dette er jo en pen sum, og sammen med brønn-prosjektet i Øvre Volta vil det si at vi her i Norden må samle inn i Fasteaksjonen ca. kr. 630.000,—, og det skulle gå. Det er omtrent det vi samler inn hvert år, bortsett fra noen tilfeldige store gaver, som i fjor brukte Fasteaksjonen opp i over 1 million.

Det er godt gjort av en håndfull katolikker i Skandinavia å samle sammen et såpass stort beløp. Når vi kan det, er det fordi vi samler inn i fastetiden, en tid hvor vi gir avkall på enkelte ting vi ellers er vant til å ha, gir avkall på goder og fornøyelser for at andre mennesker kan få en håndrekning i sin bitre nød. Dette er kristendom på sitt beste. Dette er å samle skatter som ikke rustet, skatter som gir tusenfold i renter en gang når vi aller mest trenger det. Salige er de barmhjertige, for de skal få barmhjertighet.

Harald Taxt
caritasleder

CHILE AKSEPTERER PAVENS LØSNINGSFORSLAG I GRENSETVIST

Vatikanets to-årige megling i grensetvisten mellom Chile og Argentina er muligens avsluttet. Fra diplomatiske kilder i Santiago de Chile meldes det at Chile underhånden har akseptert pavens løsningsforslag, som går ut på at de tre omstridte øyer blir demilitariserte og anbefaler samarbeid mellom de to land om utnyttelse av mulige naturressurser i havet rundt øyene. Hvordan Argentina har reagert på løsningsforslaget, er foreløpig ikke kjent.

GRESK PREST TILTALT FOR BRUK AV NY BIBELOVERSETTELSE

OSLO (KIT): Den gresk-ortodokse presten Evangelos Skordas ble nylig frifunnet av en gresk domstol for å ha brukt Nytestamentet på moderne gresk. Domstolen fant at dette skader hverken staten eller kirken, men heller «hjelper til i anstrengelsene med å bringe kirken nærmere folket».

Bibelen er ennå ikke ferdig oversatt til moderne gresk. Den offisielle oversettelsen er derfor fortsatt gammelgresk, et språk som er svært forskjellig fra det grekerne bruker i dag. Utgaven pater Skordas brukte har bibelteksten i begge språkformer parallelt.

PAVE-BIOGRAFI OFFENTLIGGJORT I SOVJETUNIONEN

Bergen (NØP): Et begrenset opplag av en biografi om Pave Johannes den 23. er nylig gitt ut i Sovjetunionen. Boken er skrevet av den russisk-ortodokse metropolitt Nikodim som selv er en sterk forkjemper for den økumeniske tanke. Selv døde forfatteren i armene på pave Johannes Paul I under en audiens hos ham i september 1978.

DARLIGERE FORHOLD MELLOM KIRKE OG STAT I CHILE

Den chilenske katolske kirke har nylig medgitt at dens forhold til militærregimet i landet er blitt et par hakk dårligere etter at medlemmer av bispekollegiet er blitt beskyldt for å forsvare kirkeokkupanter og oppmuntre dem til å følge sine innfall. Biskop Jose Manuel Santos, president for den chilenske bispekonferanse, betegnet disse påstander som fornærmende og usanne.

En talsmann for regjeringen, Jovino Novoa, hadde like før erklært at kirkens leder hadde oppmuntret til kirkeokkupasjoner. Ifølge regjeringen var det venstre-radikale strømninger som sto bak en kirkeokkupasjon og okupasjonen av den svenske ambassade i Santiago i januar, og at regjeringen ikke kunne ta hensyn til om kirken godtok slike overgrep mot religionsfriheten som en kirkeokkupasjon medførte.

Biskopene hadde nektet å la politistyrker rydde den okkuperte kirke, og samtidig pekt på at kirkeokkupantenes kritikk av myndighetene ikke var helt ubegrunnet.

NY FINANSFORVALTNING I VATIKANET

Finansforvaltningen i Vatikanet skal forenkles og sentraliseres. Etter kardinal Vagnozzis død i desember 1980 har paven utnevnt kardinal Giuseppe Caprio, som har betydelig finans- og forvaltningsteknisk erfaring, til ny leder for Den hellige stols økonomiske prefektur. Samtidig forenkles forvaltningen. Inntil nå har tre organer innen Vatikanet uavhengig av hverandre, og tildels uten å være informert om hverandres disposisjoner, stelt med fyrstedømmets finanser.

I de senere år har underskuddet på Vatikanets regnskaper vokst urovekkende. I 1979 var underskuddet drøye 100 mill. kroner, og kilder i Vatikanet anslår underskuddet for 1980 til ca. 108 mill. kr. Underskuddet dekkes som regel av gaver, bl. a. av peterspengene — en kollekt som opptas i alle rike land i juni hvert år.

Vatikanets økonomiske prefektur ble opprettet i 1967 for å samordne de økonomiske forhold. Inntil da hadde hvert enkelt kurieorgan bygd opp sin egen finansiering, og tillot ikke at noen stakk nesen sin i deres økonomiske anliggender.

«SVÆRT VANSKELIG I TSJEKKOSLOVAKIA»

BONN (EPD): Etter en lengre reise i Øst-Europa nylig, sa presidenten i Den evangeliske kirke i Rhinland i Forbundsrepublikken Tyskland at den offisielle holdningen til kirkene i disse landene varierer.

Karl Immer beskrev situasjonen i Tsjekkoslovakia som «svært vanskelig». Ellers hadde han inntrykk av at myndighetene ofte behandlet kirkene ulikt etter størrelsen.

I Ungarn har Den romersk-katolske kirke det vanskeligst, mens de 2,5 millioner medlemmene av Den reformerte kirke har det lettere.

I Polen er det Den katolske kirke som er det største problemet for de små protestantiske kirkene, og ikke myndighetene, sa Immer.

Caritas støtter medmennesker.
Støtter du Caritas?
Giro: 2020881

BEGRAVELSESBYRÅET

TS Jacobsen a/s
Ullevålsvn. 1

TELEFON * 20 79 05
Alltid telefonvakt

Vi kommer i konferanse
Ordner alt
Egen parkeringsplass

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

HISTORIENS FØRSTE ROCKE-KONSERT I WESTMINSTER ABBEY

Bergen (NØP): For første gang i historien skal det avholdes en rocke-konsert i den ærverdige engelske katedralen Westminster Abbey. Det er gruppen SKY som den 24. februar skal holde denne gratis-konserten i anledning av 20-års jubileet for grunnleggelsen av den britiske avdelingen av Amnesty International.

(Church Times)

BRASILIANSK FAGFORENINGSLEDER STØTTER ÆG TIL KIRKEN

Den brasilianske fagforeningsleder Luis-Ignacio Silva (kalt Lula) har i et intervju med Madridavisen «El Pais» nylig erklært at landets fagforening har svært mye til overs for kirkens arbeid i Brasil.

Spesielt viktig er det arbeid som utføres gjennom de kristne basismenigheter, som det nå finnes rundt 80.000 av i Brasil. Pavens besøk til Brasil i juli 1980 har også hatt en stor betydning for den brasilianske fagbevegelse, mente Lula. Lula, som i februar stilles for retten anklaget for å ha anstiftet sivil ulydighet og risikerer opptil tolv års fengsel, var nylig i Roma, hvor han traff både paven og den polske fagforeningsleder Lech Walesa. De brasilianske fagforeningers krav tilsvarte omtrent den polske fagforening Solidaritets krav, hevdet Lula.

HODEJEGER BLIR PREST I BURMA

I april får Wa-stammen sin første innfødte katolske prest. Den burmesiske Wa-stammen er beryktet som hodejegere, og er først etter 1935, da en pavelig misjonsorden begynte sin misjon blant dem, smått om senn blitt mer human. Thomas Sankhams prestevielse i april skal etter planen ikke feires med et av de tradisjonelle hodejegerraid.

ERKEBISKOP BEKREFTER VEKKELSE I SOVJET

OSLO (KIT): Erkebiskop Konstatin Pitrim av Volokomsk bekreftet nylig at det kan merkes en religiøs vekkelse i Sovjetunionen, særlig blant ungdom.

Erkebiskopen sa dette da han ledet en delegasjon som besøkte Vatikanet. Han opplyste at Den russisk-ortodokse kirke nå har 73 bispedømmer. Den har tre presteskoler, to såkalte presteakademier, 18 klostere (derav 11 kvinneklostere) og mer enn 2.000 teologiske studenter. Erkebiskopen hadde ikke de siste tallene for kirkemedlemmer, men sa at prestene har mye å gjøre.

NAMIBIAS KIRKER FRYKTER ØKENDE VOLD I LANDET

WINDHOEK/GENEVE (LWI): Rådet for kirkene i Namibia sa nylig at de nå frykter økende vold i landet etter at FN-konferansen om Namibia strandet i Geneve 15. januar. «Uten avtale om våpenhvile og uten at FN-resolusjon 435 settes ut i livet, frykter vi at det namibiske folks lidelser vil øke», heter det i uttalelsen fra det felleskirkelige rådet. Både de protestantiske, Den romersk-katolske og Den anglikanske kirke er med i dette rådet.

Rådet for kirkene i Namibia sier i uttalelsen at bagateller ikke må stå i veien for en fredelig utvikling i landet. Den direkte følgen av endeløse forhandlinger er bare at stadig flere mennesker dør i krigen, sier Rådet, og oppfordrer til at forhandlingene straks må gjenopptas.

Det gjentas at de namibiske kirkene er overbevist om at den eneste mulige fredsløsningen ligger i hendene på FN.

Det Lutherske Verdensforbund, som har to av sine medlemskirker i Namibia, støtter uttalelsen fra det felleskirkelige rådet i Namibia. LVF's generalsekretær, pastor Carl H. Mau, uttrykker stor skuffelse over at Geneve-konferansen nylig likevel ikke lyktes. Han peker på at én av partene, Sør-Afrika, ikke var klar til å underskrive en avtale om våpenhvile og iverksettelse av FN-resolusjonen.

LVF-lederen sier at Sør-Afrika, «med store investeringer i mannskap og materiell, fortsetter å tvinge sitt styre på et folk som ønsker å få slutt på volden. I øyeblikket holder Sør-Afrika på med en ulovlig utskrivning av namibiere over 15 år til tjeneste i militsen, noe som uten tvil vil sette bror opp mot bror i mange tilfeller», sier generalsekretær Carl H. Mau.

HUSK CARITAS
giro nr. 2020881

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

FILIPPINSK PREST ARRESTERT

Den katolske prest Pepito Bernardo er nylig blitt arrestert i Filippinene, anklaget for oppviglerisk virksomhet.

Bernardo er medlem av den biskopelige kommisjon som arbeider for å bedre den filippinske befolknings sosiale og kulturelle kår. Han ble arrestert allerede i september, men ble løslatt etter kort tid, etter at biskop Michael Purujanan y Gatan av Ilagan hadde intervenert for ham.

På øya Nogros, som pave Johannes Paul II har besøkt, har man ved en tilfældighet funnet likene av syv kirkelige medarbeidere som forsvant for en tid siden. Likene bar spor etter sterk tortur.

KOREANSK KATOLSK DIKTER FRI

Den sør-koreanske katolske dikter Kim Chi-Ha (40) er nylig blitt løslatt etter mange års fengsling. Han er nå ansatt av det katolske bispedømme Wonju som leder for bispedømmets kommunikasjonsutvalg.

NICARAGUANSK KATOLSK PREST FORESLATT TIL NOBELS FREDSPRIS

Den nicaraguanske jesuittpater Fernando Cardenal, bror til den kjente dikterprest Ernesto Cardenal, er blitt foreslått til Nobels fredspris av 133 medlemmer av det britiske underhus, overhus og medlemmer av Europaparlamentet.

Blant forslagsstillerne er lederen for det britiske arbeiderparti, Michael Foot, og for det liberale parti, David Steel. Fernando Cardenal SJ har gjort seg fortjent til fredsprisen ved sin alfabetiseringskampanje i Nicaragua, mener forslagsstillerne.

Galligani

Gaver, Pryd- og brukskunst
Med tre forretninger i sentrum.
Vika Terrassen — Stortingsgt. 22 — N. Slottsgt. 25

GRESK PREST TILTALT FOR BRUK AV NY BIBELOVERSETTELSE

OSLO (KIT): Den gresk-ortodokse presten Evangelos Skordas ble nylig frifunnet av en gresk domstol for å ha brukt Nytestamentet på moderne gresk. Domstolen fant at dette skader hverken staten eller kirken, men heller «hjelper til i anstrengelsene med å bringe kirken nærmere folket».

Bibelen er ennå ikke ferdig oversatt til moderne gresk. Den offisielle oversettelsen er derfor fortsatt gammelgresk, et språk som er svært forskjellig fra det grekerne bruker i dag. Utgaven pater Skordas brukte har bibelteksten i begge språkformer parallelt.

PAVE-BIOGRAFI OFFENTLIGGJORT I SOVJETUNIONEN

Bergen (NØP): Et begrenset opplag av en biografi om Pave Johannes den 23. er nylig gitt ut i Sovjetunionen. Boken er skrevet av den russisk-ortodokse metropolitt Nikodim som selv er en sterk forkjemper for den økumeniske tanke. Selv døde forfatteren i armene på pave Johannes Paul I under en audiens hos ham i september 1978.

DARLIGERE FORHOLD MELLOM KIRKE OG STAT I CHILE

Den chilenske katolske kirke har nylig medgitt at dens forhold til militærregimet i landet er blitt et par hakk dårligere etter at medlemmer av bispekollegiet er blitt beskyldt for å forsvare kirkeokkupanter og oppmuntre dem til å følge sine innfall. Biskop Jose Manuel Santos, president for den chilenske bispekonferanse, betegnet disse påstander som fornærmende og usanne.

En talsmann for regjeringen, Jovino Novoa, hadde like før erklært at kirkens leder hadde oppmuntret til kirkeokkupasjoner. Ifølge regjeringen var det venstre-radikale strømninger som sto bak en kirkeokkupasjon og okkupasjonen av den svenske ambassade i Santiago i januar, og at regjeringen ikke kunne ta hensyn til om kirken godtok slike overgrep mot religionsfriheten som en kirkeokkupasjon medførte.

Biskopene hadde nektet å la politistyrker rydde den okkuperte kirke, og samtidig pekt på at kirkeokkupantenes kritikk av myndighetene ikke var helt ubegrunnet.

NY FINANSFORVALTNING I VATIKANET

Finansforvaltningen i Vatikanet skal forenkles og sentraliseres. Etter kardinal Vagnozzis død i desember 1980 har paven utnevnt kardinal Giuseppe Caprio, som har betydelig finans- og forvaltningsteknisk erfaring, til ny leder for Den hellige stols økonomiske prefektur. Samtidig forenkles forvaltningen. Inntil nå har tre organer innen Vatikanet uavhengig av hverandre, og tildels uten å være informert om hverandres disposisjoner, stelt med fyrstedømmets finanser.

I de senere år har underskuddet på Vatikanets regnskaper vokst urovekkelig. I 1979 var underskuddet drøye 100 mill. kroner, og kilder i Vatikanet anslår underskuddet for 1980 til ca. 108 mill. kr. Underskuddet dekkes som regel av gaver, bl. a. av peterspengene — en kollekt som opptas i alle rike land i juni hvert år.

Vatikanets økonomiske prefektur ble opprettet i 1967 for å samordne de økonomiske forhold. Inntil da hadde hvert enkelt kurieorgan bygd opp sin egen finansiering, og tillot ikke at noen stakk nesen sin i deres økonomiske anliggender.

«SVÆRT VANSKELIG I TSJEKKOSLOVAKIA»

BONN (EPD): Etter en lengre reise i Øst-Europa nylig, sa presidenten i Den evangeliske kirke i Rhinland i Forbundsrepublikken Tyskland at den offisielle holdningen til kirkene i disse landene varierer.

Karl Immer beskrev situasjonen i Tsjekkoslovakia som «svært vanskelig». Ellers hadde han inntrykk av at myndighetene ofte behandlet kirkene ulikt etter størrelsen.

I Ungarn har Den romersk-katolske kirke det vanskeligst, mens de 2,5 millioner medlemmene av Den reformerte kirke har det lettere.

I Polen er det Den katolske kirke som er det største problemet for de små protestantiske kirkene, og ikke myndighetene, sa Immer.

Caritas støtter medmennesker.
Støtter du Caritas?
Giro: 2020881

Vann gir liv . . .

(Forts. fra side 6)

sjektet kommer da på ca. kr. 480.000,-

Dette er jo en pen sum, og sammen med brønn-prosjektet i Øvre Volta vil det si at vi her i Norden må samle inn i Fasteaksjonen ca. kr. 630.000,—, og det skulle gå. Det er omtrent det vi samler inn hvert år, bortsett fra noen tilfeldige store gaver, som i fjor brakte Fasteaksjonen opp i over 1 million.

Det er godt gjort av en håndfull katolikker i Skandinavia å samle sammen et såpass stort beløp. Når vi kan det, er det fordi vi samler inn i fastetiden, en tid hvor vi gir avkall på enkelte ting vi ellers er vant til å ha, gir avkall på goder og fornøyer for at andre mennesker kan få en håndrekning i sin bitre nød. Dette er kristendom på sitt beste. Dette er å samle skatter som ikke ruste, skatter som gir tusenfold i renter en gang når vi aller mest trenger det. Salige er de barmhjertige, for de skal få barmhjertighet.

Harald Taxt
caritasleder

CHILE AKSEPTERER PAVENS LØSNINGSFORSLAG I GRENSETVIST

Vatikanets to-årige megling i grensetvisten mellom Chile og Argentina er muligens avsluttet. Fra diplomatiske kilder i Santiago de Chile meldes det at Chile underhånden har akseptert pavens løsningsforslag, som går ut på at de tre omstridte øyer blir demilitariserte og anbefaler samarbeid mellom de to land om utnyttelse av mulige naturressurser i havet rundt øyene. Hvordan Argentina har reagert på løsningsforslaget, er foreløpig ikke kjent.

BEGRAVELSESBYRÅET

TS Jacobsen & Sønner

Ullevålsvn. 1

TELEFON * 20 79 05

Alltid telefonvakt

Vi kommer i konferanse

Ordner alt

Egen parkeringsplass

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

HISTORIENS FØRSTE ROCKE-KONSERT I WESTMINSTER ABBEY

Bergen (NØP): For første gang i historien skal det avholdes en rocke-konsert i den ærverdige engelske katedralen Westminster Abbey. Det er gruppen SKY som den 24. februar skal holde denne gratis-konserten i anledning av 20-års jubileet for grunnleggelsen av den britiske avdelingen av Amnesty International.

(Church Times)

BRASILIANSK FAGFORENINGSLEDER STØTTER SEG TIL KIRKEN

Den brasilianske fagforeningsleder Luis-Ignacio Silva (kalt Lula) har i et intervju med Madridavisen «El Pais» nylig erklært at landets fagforening har svært mye til overs for kirkens arbeid i Brasil.

Spesielt viktig er det arbeid som utføres gjennom de kristne basismenigheter, som det nå finnes rundt 80.000 av i Brasil. Pavens besøk til Brasil i juli 1980 har også hatt en stor betydning for den brasilianske fagbevegelse, mente Lula. Lula, som i februar stilles for retten anklaget for å ha anstiftet sivil ulydighet og risikerer opptil tolv års fengsel, var nylig i Roma, hvor han traff både paven og den polske fagforeningsleder Lech Walesa. De brasilianske fagforeningers krav tilsvarte omtrent den polske fagforening Solidaritets krav, hevdet Lula.

HODEJEGER BLIR PREST I BURMA

I april får Wa-stammen sin første innfødte katolske prest. Den burmesiske Wa-stammen er beryktet som hodejegere, og er først etter 1935, da en pavelig misjonsorden begynte sin misjon blant dem, smått om senn blitt mer human. Thomas Sankhams prestevielse i april skal etter planen ikke feires med et av de tradisjonelle hodejegerraid.

ERKEBISKOP BEKREFTER VEKKELSE I SOVJET

OSLO (KIT): Erkebiskop Konstatin Pitrim av Volokomsk bekreftet nylig at det kan merkes en religiøs vekkelse i Sovjetunionen, særlig blant ungdom.

Erkebiskopen sa dette da han ledet en delegasjon som besøkte Vatikanet. Han opplyste at Den russisk-ortodokse kirke nå har 73 bispedømmer. Den har tre presteskoler, to såkalte presteakademier, 18 klostere (derav 11 kvinneklostere) og mer enn 2.000 teologiske studenter. Erkebiskopen hadde ikke de siste tallene for kirkemedlemmer, men sa at prestene har mye å gjøre.

NAMIBIAS KIRKER FRYKTER ØKENDE VOLD I LANDET

WINDHOEK/GENEVE (LWI): Rådet for kirkene i Namibia sa nylig at de nå frykter økende vold i landet etter at FN-konferansen om Namibia strandet i Geneve 15. januar. «Uten avtale om våpenhvile og uten at FN-resolusjon 435 settes ut i livet, frykter vi at det namibiske folks lidelser vil øke», heter det i uttalelsen fra det felleskirkelige rådet. Både de protestantiske, Den romersk-katolske og Den anglikanske kirke er med i dette rådet.

Rådet for kirkene i Namibia sier i uttalelsen at bagateller ikke må stå i veien for en fredelig utvikling i landet. Den direkte følgen av endeløse forhandlinger er bare at stadig flere mennesker dør i krigen, sier Rådet, og oppfordrer til at forhandlingene straks må gjenopptas.

Det gjentas at de namibiske kirkene er overbevist om at den eneste mulige fredsløsningen ligger i hendene på FN.

Det Lutherske Verdensforbund, som har to av sine medlemskirker i Namibia, støtter uttalelsen fra det felleskirkelige rådet i Namibia. LVF's generalsekretær, pastor Carl H. Mau, uttrykker stor skuffelse over at Geneve-konferansen nylig likevel ikke lyktes. Han peker på at én av partene, Sør-Afrika, ikke var klar til å underskrive en avtale om våpenhvile og iverksettelse av FN-resolusjonen.

LVF-lederen sier at Sør-Afrika, «med store investeringer i mannskap og materiell, fortsetter å tvinge sitt styre på et folk som ønsker å få slutt på volden. I øyeblikket holder Sør-Afrika på med en ulovlig utskrivning av namibiere over 15 år til tjeneste i militsen, noe som uten tvil vil sette bror opp mot bror i mange tilfeller», sier generalsekretær Carl H. Mau.

HUSK CARITAS
giro nr. 2020881

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

FILIPPINSK PREST ARRESTERT

Den katolske prest Pepito Bernardo er nylig blitt arrestert i Filippinene, anklaget for oppviglersk virksomhet.

Bernardo er medlem av den biskopelige kommisjon som arbeider for å bedre den filippinske befolknings sosiale og kulturelle kår. Han ble arrestert allerede i september, men ble løslatt etter kort tid, etter at biskop Michael Purujanan y Gatan av Ilagan hadde intervenert for ham.

På øya Nogros, som pave Johannes Paul II har besøkt, har man ved en tilfeldighet funnet likene av syv kirkelige medarbeidere som forsvant for en tid siden. Likene bar spor etter sterk tortur.

KOREANSK KATOLSK DIKTER FRI

Den sør-koreanske katolske dikter Kim Chi-Ha (40) er nylig blitt løslatt etter mange års fengsling. Han er nå ansatt av det katolske bispedømme Wonju som leder for bispedømmets kommunikasjonsutvalg.

NICARAGUANSK KATOLSK PREST FORESLATT TIL NOBELS FREDSPRIS

Den nicaraguanske jesuittpater Fernando Cardenal, bror til den kjente dikterprest Ernesto Cardenal, er blitt foreslått til Nobels fredspris av 133 medlemmer av det britiske underhus, overhus og medlemmer av Europaparlamentet.

Blant forslagsstillerne er lederen for det britiske arbeiderparti, Michael Foot, og for det liberale parti, David Steel. Fernando Cardenal SJ har gjort seg fortjent til fredsprisen ved sin alfabetiseringskampanje i Nicaragua, mener forslagsstillerne.

GUDSTJENESTER I HELGENE		Dialog messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i> Akersveien 1 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.: send.: (eng)	14.00 9.30 19.00	— 11.00 —
<i>St. Hallvard kirke</i> , Frans'kanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00 18.30	11.00 —
<i>Vår Frue Villars kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 21 23 55		9.00	11.00
<i>Lunden kloster</i> , Øvte Lunden, tlf. 212587			10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	lörd.: sond.:	18.30 8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	lörd.: sond.:	19.00	11.00
<i>Vår Frue Kirke</i> , Helleveien	sond.:	9.30	
<i>Florida kapell</i> , Nygaardsgt. 124		19.00	
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	lörd.: sond.:	13.00 8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		9.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torjinn's kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751	lörd.: sond.:	18.00	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 23 195			11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381		9.00	11.00
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	lörd.: sond.:	18.00	11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken</i> , Wedemansgate 3 A, tlf. 52 550	lörd.: sond.:	18.00	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	sond.:	9.00	10.30
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038			17.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793	lörd.:	18.00	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 55		19.00	10.45
<i>Eikeli kirke</i> , Veståsen 20, tlf. 24 25 69		9.15	10.30
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	lörd.: sond.:	17.00 8.30 9.30	11.00
Søndag kl. 18.00 dialogmesse på fransk.			
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefordsgt. 1, tlf. 11 949			11.00
VOSS: <i>St. Olavs kapell</i> , Finne, tlf. 12 510		Efter avtale	
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården, tlf. 21 214		9.00	11.00
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ha, tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779			11.00
LEVANGER: <i>St. Torjinn's kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29			11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467			11.00
ALESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Norgesund, tlf. 37 558	lörd.: sond.:	17.00 8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94, Sogneprestens tlf. 84 277	lörd.: sond.:	18.00	11.00
<i>St. Elisabethsøstrene</i> , Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487	sond.:	8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447		19.00	11.00
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501	lörd.: sond.:	15.00	10.30
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken</i> , Håreksgt. 82			18.30
SELFORS: <i>Vår Frelser's kirke</i> , Skipper Nilensgt. 21, tlf. 52 072		Efter avtale	

Vatikanradioens sendinger på Norsk/dansk høres hver mandag kl. 20.15 norsk tid. Ennvidere sendes på vietnamesisk to ganger daglig. Kl. 13.30 på 16 m og 13 m båndet og kl. 00.00 på 31 og 19 m.

ÅPENT HUS PÅ LUNDEN KLOSTER

I anledning av klosterets festdag, Mariæ Bebudelsesdag den 25. mars, er det kl. 18,00 conselebrert høymesse som presideres av biskop John Willem Gran. — Deretter kirkekafe i klosterets gjestefløy.
Alle er hjertelig velkommen.

LITURGISK KALENDER

MARS

1. 8. alm. søndag. Jes. 49, 14-15. 1. Kor. 4, 1-5. Mt. 6, 24-34.
2. Ferial. Jesu Sirak. 17, 20-28 (Gr. 24-29). Mk. 10, 17-27.
3. Ferial. Jesu Sirak. 35, 1-15 (Gr. 1-12). Mk. 10, 28-31.

FASTETIDEN

4. Askeonsdag. Joel 2, 12-18. 2. Kor. 5, 20 - 6, 2. Mt. 6, 1-6.16-18. (Kasimir feires ikke).
5. Ferial. 5. Mos. 30, 15-20. Luk. 9, 22-25.
6. Ferial. Jes. 58, 1-9a. Mt. 9 14-15.
7. Ferial. Jes. 58, 9b-14. Luk. 5, 27-32. (Mulig å feire memoria til Perpetua og Felicitas, martyrer).
8. 1. søndag i Fasten. 1. Mos. 2, 7-9 ; 3, 1-7. Rom. 5, 12-19 (eller 12.17-19). Mt. 4, 1-11. (Johannes av Gud, munk, feires ikke).
9. Ferial. 3. Mos. 19,1-2.11-18. Mt. 25, 31-46. (Memoria til Franciska fra Roma, nonne, mulig).
10. Ferial. Jes. 55, 10-11. Mt. 6, 7-15.
11. Ferial. Jonas 3, 1-10. Luk. 11, 29-32.
12. Ferial. Ester 14, 1.3-5.12-14. Mt. 7, 7-12.
13. Ferial. Esek. 18, 21-28. Mt. 5, 20-26.
14. Ferial. 5. Mos. 26, 16-19. Mt. 5, 43-48.
15. 2. søndag i Fasten. 1. Mos. 12, 1-4a. 2. Tim. 1, 8b-10. Mt. 17,1-9.
16. Ferial. Dan. 9, 4b-10. Luk. 6, 36-38.
17. Ferial. Jes. 1, 10.16-20. Mt. 23, 1-12. (Memoria til Patrick, biskop, mulig).
18. Ferial. Jer. 18, 18-20. Mt. 20, 17-28. (Memoria til Kyrillos av Jerusalem, biskop og kirkelærer, mulig).
19. Den hellige Josef, Jomfru Marias brudgom. 2. Sam. 7, 4-5a.12-14a.16. Rom. 4, 13.16-18.22. Mt. 1, 16.18-21.24a eller Luk. 2, 41-51a.
20. Ferial. 1. Mos. 37, 3-4.12-13a.17b-28. Mt. 21,33-43.45-46.
21. Ferial. Mika 7, 14-15.18-20. Luk. 15, 1-3.11-32.
22. 3. søndag i Fasten. 2. Mos. 17, 3-7. Rom. 5, 1-2.5-8. Joh. 4, 5-42 (eller 5-15.19b-26.39a.40-42).
23. Ferial. 2. Kong. 5, 1-15a. Luk. 4, 24-30. (Memoria til Turibius av Mongrovejo, biskop, mulig).
24. Ferial. Dan. 3, 25.34-43. Mt. 18, 21-35. (I Oslo bispedømme: årsdagen for biskop Grans bispevielse).
25. Herrens bebudelse. Jes. 7, 10-14. Hebr. 10, 4-10. Luk. 1, 26-38. (Under Trosbekjennelsen kneler man ved ordene: Han er blitt kjødt ved den Hellige Ånd . . .).
26. Ferial. Jer. 7, 23-28. Luk. 11, 14-23.
27. Ferial. Hosea 14, 2-10. Mk. 12, 28b-34.
28. Ferial. Hosea 6, 1b-6. Luk. 18, 9-14.
29. 4. søndag i Fasten. 1. Sam. 16, 1b.6-7.10-13a. Efes. 5, 8-14. Joh. 9, 1-14 (eller 1.6-9.13-17.34-38).
30. Ferial. Jes. 65, 17-21. Joh. 4, 43-54.
31. Ferial. Esek. 47, 1-9.12. Joh. 5, 1-3a.5-16.

Norske bøker:

AGE RØNNING: ARVINGEN KOMMER TORSDAG:

«Dette er Åge Rønnings tolvte bok. Den forteller om en norsk forfatter som er på besøk i Madrid for å skaffe bakgrunnsstoff til boken han holder på med. Den skal handle om norske katolikkers forhold til Franco under borgerkrigen. Det er flere historier i historien, og som vanlig binder Åge Rønning trådene sammen med virtuos teknikk og humoristisk sans av edleste merke.»
203 s., kr. 98,—.

ALT HÅP TIL REBELLENE. BERNANOS ved Sven Kærup Bjørneboe

«Dersom Bernanos hadde utgitt kun én essaysamling, så ville den — det innbiller jeg meg — ha vært i stil med dette utvalg,» skriver Sven Kærup Bjørneboe, som har oversatt og satt sammen tekstene, og i et avsluttende essay setter Bernanos inn i en uventet sammenheng. 183 s., kr. 89,—.

TILBUD:

Selma Lagerlöf: Jerusalem I-II. Før kr. 120,—. Nå kr. 80,—.

Dette er skildringen av bøndene fra Dalarne som dro til Jerusalem på valfart. Her møter vi Selma Lagerlöf på høyden av sin skaperkraft.

Engelske bøker:

CARYLL HOUSELANDER: THE STATIONS OF THE CROSS.

«She shows us the Passion reflected — as it were — re-lived in all human suffering. She attempts no oratory or fine language, but speaks simply and directly to the reader of today in his own language.» 144 s., kr. 52,50.

ST. THOMAS AQUINAS: MEDITATIONS AND READINGS FOR LENT

«There is a meditation here for every day throughout the Lenten period, from Septuagesima Sunday to Holy Saturday. Each one is taken from the writings of the great Dominican theologian, St. Thomas Aquinas.» 141 s., kr. 47,—.

TORSDAG HOLDER VI APENT FRA KL. 9 — 18.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.
Apent kl. 9—16, lørdager 10—14.
Torsdag 9—18.

Hjelp oss . . .

(Forts. fra s. 3)

Salvador og U.S.A.'s blodige medvirken til undertrykkelsen av folket. Erkjenn disse faktiske forhold og hjelp oss!»

Har FDR stor støtte i El Salvador?

«Det er vanskelig å oppgi tall, men om vi sier at en halv million av fem millioner støtter oss aktivt, så er vi på den sikre siden. Husk at to millioner av befolkningen i landet er under tyve år. El Salvador er et ungt land. Og hva er støtte? I vår situasjon er støtte viljen til å ofre livet!»

A/S NORSKE SHELL

FYRINGSOLJE

**Leverandør til de fleste
katolske institusjoner
i Norge**

Ved bestilling av olje:

02-19-12 00 - Service 02-19 12 20

Den åbne familie

En af de største indvendinger, som Reformationen havde mod den katolske kirke var institutionspræget. Det har forblevet en indvending hos adskillige protestantisk orienterede kristne samfund. Indvendingen mod kirken som institution funderes i regelen med at kirken, som Jesus Kristus skabte den, er en levende funktion, en funktion som lever og virker i, af og med mennesker inspireret af Guds nærvær.

Mange hævder, at netop institutionen hindrer den levende kristendom i at komme op til overfladen, at institutionen er medvirkende til at konservere og formalisere. Der er sikkert meget sandt i dette; der er bare det at sige til det, at det rent historisk har vist sig, at netop der, hvor man er gået ud af institutionen eller kirken som den altomfattende kosmologiske «folkefavner» og er gået over i foreningsmenigheden eller som nogen ynder at kalde det, den nytestamentlige menighed, så viser det sig, at nemlig foreningsmenigheden efter ganske få generationer bliver institutionaliseret og fremfor nogen bliver bærer af konserverende borgerlige træk.

Institutionskirken og foreningsmenigheden har man fundet til enhver tid i kirkehistorien side om side og ofte i protest mod hverandre. Derfor må man vel også se med meget positive øjne på et moderne fænomen både i katolsk og ikke katolsk regi, nemlig basismenigheden. Basismenighed-

en har afgjort træk fra både det folkekirkelige fællesskab, som man kender det fra den før-konstantinske katolicisme og fra det reformatoriske ideal; men man kan heller ikke komme uden om, at disse basismenigheder har umiskendelige træk fra foreningsmenighedernes overdrev.

Der er intet negativt i dette, så længe man holder sig til idealerne og så længe man erkender sig som en del af fællesskabet med den store helhed og den store mangfoldighed. Tværtimod er der uhyre meget godt at sige, netop om det arbejde, som indtil nu er blevet udført på grundlag af disse basismenigheder rundt omkring. Der er neppe tvivl om, at de absolut har deres berettigelse, netop ved at kunne samle folk om fællesskabet og den kristne nærhed, som det, hvad enten man nu vil det eller ej, bliver så som så med i institutionskirken. Navnlig det med at komme hinanden ved, gamle, unge, børn, voksne, fattige, rige, fremmede, o. s. v. er jo urgamle bibelske momenter, som man netop har taget op i disse menighetsdannelser i moderne tid.

Basismenighederne er vel i øjeblikket for unge til at man må kunne bedømme deres fremtidige værdi, og meget tyder på, at de er svært afhængige af forskellige tidsmæssige konjunkturer. Det er derfor glædeligt, at en række folk med erfaringer med disse samfund nu har skrevet lidt om dette. Ane Hjerrild, Ellen Juhl Christiansen, Gudrun Jørgensen og Frederik Hjerrild

fra «Den Åbne Familie» i Århus har i en lille tryksag fortalt om deres erfaringer med dannelsen af basismenigheder på luthersk-evangelisk folkekirkeligt grundlag i Danmark.

Man lægger ikke skjul på både positive og negative erfaringer i hele oplægget, og man har indtryk af, at man inforemerer helt ærligt, som tingenes tilstand er. Forholdet til den danske Folkekirke bliver naturligvis stærkt understreget, selvom man heller ikke lægger skjul på, at flere af de som føler sig tiltrukket af disse menigheder har deres plads i den katolske kirke, ligesom naturligvis andre samfund også findes repræsenteret. Børnenes rolle i menigheden spiller en meget stor rolle for disse mennesker, og man peger i sidste del af heftet på den rolle forholdet mellem basismenighederne og det danske samfund som sådan er og kan blive. Man er her ikke bange for at pege på, at den kristne kirkes rolle i verden ikke er institutionens eller med andre ord, så eksisterer kirken ikke i verden for sin egen skyld, men for at forkynde evangeliet!

Det er ikke uinteressant, hvad «Den Åbne Familie» har at fortælle. Udgiverne i Norge er Litteraturtjenesten i Forum for Kristne Sosialister, og heftet er på 32 sider og koster 20 kr.

S. R.

Arne Hjerrild (red.):

Basismenigheder —

Danske erfaringer.

32 sider.

Forum for kristne Sosialister.

Mariahalm er det katolske legmannsenter i Norge. De katolske menigheter har derfor ansvar for senterets utbygging.

ST. OLAV
Katolsk tidsskrift for
religion og kultur

Medarbejdere:

Svend Aage Rasmussen,
ansv.

Claes Tande
Aage Hauken, O.P.
Ester Mikalsen
Marit Flagestad

Redaksjonens adresse:

Akersveien 5, Oslo 1.
Redaktøren treffes best torsdager kl. 9—10, tlf. 20 27 35
(privat 032/53 373).

Ekspedisjon:

Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16,
lørdag 9—14. Tlf. 20 72 48.

Abonnement (direkte eller gjennom postkontorene).
Kr. 95,— pr. år.
For halvår kr. 50,—.
Utlandet utenfor Skandinavia kr. 110,— pr. år.
Annonser 10 dager før utgivelsesdagen.
24 numre årlig.
Postgiro 20 46 480.